

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
2012 - 2015

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής εργαζομένων

Εργασιακά Θέματα

Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων (Μέρος Α')

Μάρτιος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων (Μέρος Α΄)– Συνοπτική παρουσίαση.....	3
2. Γενικοί κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους.....	5
3. Νόμος-Πλαίσιο 3850/2010.....	6
4. Σύσταση Επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Ε.Υ.Α.Ε.) – Εκπρόσωποι των εργαζομένων....	6
5. Υποχρεώσεις εργοδοτών - Αρμοδιότητες Ε.Υ.Α.Ε.....	7
6. Συμβούλια εργαζομένων.....	9
Πηγές.....	10
Συντάκτης.....	10

1. Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων (Μέρος Α')– Συνοπτική παρουσίαση

ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΕΝΝΟΙΑ	Πρόκειται για εργοδοτική υποχρέωση και ταυτόχρονα δικαίωμα και υποχρέωση του εργαζομένου να τηρούνται οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας όσον αφορά τον χώρο, τον χρόνο και τον τρόπο εργασίας.
ΝΟΜΟΣ – ΠΛΑΙΣΙΟ (Ν. 3850/2010) – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Οι διατάξεις του νόμου έχουν ως αντικείμενο την εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία. Οι διατάξεις εφαρμόζονται, εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς από ειδικότερες διατάξεις, σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.
ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (Ε.Υ.Α.Ε.) – ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	Οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να συστήνουν επιτροπές υγείας με εκλεγμένους εκπροσώπους ή να συνέρχονται μεταξύ τους και να διαβουλεύονται για θέματα σχετικά με τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας.
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ Ε.Υ.Α.Ε.	- Ο εργοδότης υποχρεούται να φροντίζει για την εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, για τη διευκόλυνση του έργου των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και για την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων στην εφαρμογή των ως άνω μέτρων. - Η Ε.Υ.Α.Ε. είναι όργανο συμβουλευτικό και μελετά τις συνθήκες εργασίας στην επιχείρηση, προτείνει μέτρα για τη βελτίωσή τους, επισημαίνει

	τον επαγγελματικό κίνδυνο στους χώρους ή στις θέσεις εργασίας και, σε περιπτώσεις σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ή σχετικών συμβάντων, προτείνει τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή επανάληψής τους, ενημερώνεται από τη διοίκηση για τα στοιχεία των εργατικών ατυχημάτων, για την εισαγωγή στην επιχείρηση νέων παραγωγικών διαδικασιών, μηχανημάτων, εργαλείων και υλικών και μπορεί να ζητεί τη συνδρομή εμπειρογνομόνων για θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του εργοδότη.
ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	Τα συμβούλια αποφασίζουν από κοινού με τον εργοδότη για μία σειρά θεμάτων, ένα εκ των οποίων είναι ο Κανονισμός Υγιεινής και Ασφάλειας της επιχείρησης.
ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	662 Α.Κ., Ν. 1568/1985, Ν. 3850/2010, Ν. 2224/1994, Ν. 1346/83

2. Γενικοί κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους

Οι κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Υ.Α.Ε.) στους χώρους εργασίας είναι απαίτηση της εποχής μας και στόχος κάθε κοινωνίας με βασικές αρχές για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος. Οι διεθνείς συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και οι κανονιστικές/νομοθετικές διατάξεις στην Ελλάδα υποχρεώνουν τους εργοδότες και τους εργαζομένους να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας και υγιεινής, ώστε να προληφθούν τα εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες, να προστατευθεί η υγεία του ανθρώπινου δυναμικού και να αποφευχθούν τόσο η δημιουργία επικίνδυνων καταστάσεων όσο και η ρύπανση του φυσικού περιβάλλοντος.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί πρέπει υποχρεωτικά οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι να τηρούν σχολαστικά τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί. Οι κανόνες αυτοί καθορίζουν το πλαίσιο στο οποίο χρησιμοποιούνται οι εξωτερικοί και εσωτερικοί χώροι των κτιρίων των εργασιακών χώρων, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους εκτελούνται οι διάφορες εργασίες. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, απαιτούνται:

1. Εξασφάλιση καταλληλότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων και της τεχνολογικής υποδομής.
2. Εύκολη πρόσβαση πυροσβεστικών οχημάτων και ασθενοφόρων σε περίπτωση έκτακτων αναγκών (πυρκαγιά) και πληροφόρηση των εργαζομένων για τον τρόπο αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών.
3. Ετοιμότητα παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ατυχήματος και σωστής νοσοκομειακής περίθαλψης.
4. Σωστή αποθήκευση και χρήση εύφλεκτων και επικίνδυνων ουσιών, αερίων κ.λπ., για την αποφυγή ατυχημάτων.
5. Κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού για τους κανόνες ασφάλειας κατά τη χρήση μηχανημάτων κτλ.
6. Σωστή διαχείριση ή καταστροφή των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και μολυσματικών και ραδιενεργών υλικών.
7. Σωστή και απλή επισήμανση όλων των εργασιακών χώρων και κανόνες απαγορεύσεων για επικίνδυνες εργασίες ή συνθήκες εργασίας.

8. Τήρηση των κανόνων Υ.Α.Ε. κατά τη διάρκεια της εργασίας και ανάληψη υποχρεώσεων για συχνή επιθεώρηση των εργασιακών χώρων.

9. Εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού στα μέτρα Υ.Α.Ε..

12. Υποχρεωτική εφαρμογή των προσφάτων Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των νομοθετικών ρυθμίσεων για την Υ.Α.Ε. στη χώρα μας από εργοδότες και εργαζομένους.

3. Νόμος-Πλαίσιο 3850/2010

Η παρούσα νομοθεσία έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία. Για τον σκοπό αυτό, περιέχει γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της υγείας και της ασφάλειας, την εξάλειψη των συντελεστών κινδύνου των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ενημέρωση, τη διαβούλευση, την ισόρροπη συμμετοχή, την κατάρτιση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, καθώς και τους κανόνες για την εφαρμογή των γενικών αυτών αρχών.

Οι διατάξεις του κώδικα εφαρμόζονται, εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς, σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

4. Σύσταση Επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (ΕΥ.Α.Ε.) – Εκπρόσωποι των εργαζομένων

Οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από πενήντα (50) άτομα έχουν δικαίωμα να συνιστούν Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (ΕΥ.Α.Ε.), αποτελούμενη από εκλεγμένους εκπροσώπους τους στην επιχείρηση.

Η Ε.Υ.Α.Ε. αποτελείται:

- α) Από 2 μέλη σε επιχειρήσεις με 20 έως 100 εργαζομένους.
- β) Από 3 μέλη σε επιχειρήσεις με 101 έως 300 εργαζομένους.
- γ) Από 4 μέλη σε επιχειρήσεις με 301 έως 600 εργαζομένους.
- δ) Από 5 μέλη σε επιχειρήσεις με 601 έως 1.000 εργαζομένους.

ε) Από 6 μέλη σε επιχειρήσεις με 1.001 έως 2.000 εργαζομένους.

στ) Από 7 μέλη σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 2.000 εργαζομένους.

Στις επιχειρήσεις που απασχολούν από είκοσι (20) άτομα και πάνω, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να επιλέγουν εκπροσώπους, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας.

Στις επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω από είκοσι (20) άτομα, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να διαβουλευονται μεταξύ τους και να επιλέγουν με πλειοψηφία εκπρόσωπό τους για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων. Ο εκπρόσωπος αυτός επιλέγεται για διάστημα δύο (2) ετών.

5. Υποχρεώσεις εργοδοτών - Αρμοδιότητες Ε.Υ.Α.Ε.

Ο εργοδότης υποχρεούται να εφαρμόζει τα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και να επιδιώκει τη βελτίωση των υφιστάμενων καταστάσεων, β) να εφαρμόζει τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους, γ) να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, δ) να γνωστοποιεί στους εργαζομένους τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους, ε) να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση, στ) να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων, ζ) να ενθαρρύνει και διευκολύνει την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, και η) να λαμβάνει συλλογικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων.

Ο εργοδότης, επίσης, οφείλει να διευκολύνει την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον εκπρόσωπο των εργαζομένων στην άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και να ενημερώνει και να παρέχει κάθε στοιχείο που αφορά την επιχείρηση και είναι σχετικό με το έργο της Ε.Υ.Α.Ε. ή του εκπροσώπου των εργαζομένων.

Η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο εκπρόσωπος είναι όργανο συμβουλευτικό και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Μελετά τις συνθήκες εργασίας στην επιχείρηση, προτείνει μέτρα για τη βελτίωσή τους και του περιβάλλοντος εργασίας, παρακολουθεί την τήρηση των μέτρων για την υγεία και την ασφάλεια και συμβάλλει στην εφαρμογή τους από τους εργαζομένους.

β) Σε περιπτώσεις σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ή σχετικών συμβάντων προτείνει τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή επανάληψής τους.

γ) Επισημαίνει τον επαγγελματικό κίνδυνο στους χώρους ή στις θέσεις εργασίας και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή του, συμμετέχοντας έτσι στη διαμόρφωση της πολιτικής της επιχείρησης, για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου.

δ) Ενημερώνεται από τη διοίκηση της επιχείρησης για τα στοιχεία των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών που συμβαίνουν σε αυτή.

ε) Ενημερώνεται για την εισαγωγή στην επιχείρηση νέων παραγωγικών διαδικασιών, μηχανημάτων, εργαλείων και υλικών ή για τη λειτουργία νέων εγκαταστάσεων σε αυτή, στο μέτρο που επηρεάζουν τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας της εργασίας.

στ) Σε περίπτωση άμεσου και σοβαρού κινδύνου καλεί τον εργοδότη να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα, χωρίς να αποκλείεται και η διακοπή λειτουργίας μηχανήματος ή εγκατάστασης ή παραγωγικής διαδικασίας.

ζ) Μπορεί να ζητεί τη συνδρομή εμπειρογνομόνων για θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του εργοδότη.

Η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο εκπρόσωπος συνεδριάζει με τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπό του μέσα στο πρώτο δεκαήμερο κάθε τριμήνου, σε ημέρα και ώρα που ορίζεται από κοινού, για τη διευθέτηση των θεμάτων που ανακύπτουν μέσα στην επιχείρηση και σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου. Στις κοινές συνεδριάσεις μετέχουν ο τεχνικός ασφαλείας και ο ιατρός εργασίας της επιχείρησης. Η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο εκπρόσωπος, αλλά και ο εργοδότης καθορίζουν τα θέματα τα οποία θα συζητήσουν και τα γνωστοποιούν στην άλλη πλευρά τρεις (3) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα πραγματοποίησης της κοινής συνεδρίασης. Οι παραπάνω γνωστοποιήσεις απευθύνονται επίσης μέσα στις ίδιες προθεσμίες και προς τον τεχνικό ασφαλείας και τον ιατρό εργασίας της επιχείρησης. Στις συνεδριάσεις αυτές συντάσσονται πρακτικά εις διπλούν και τηρούνται το ένα αντίτυπο από τον εργοδότη και το άλλο από την επιτροπή ή τον εκπρόσωπο.

6. Συμβούλια εργαζομένων

Η λειτουργία των συμβουλίων των εργαζομένων είναι συμμετοχική και γνωμοδοτική και σκοπεύει στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας σε συνάρτηση με την ανάπτυξη της επιχείρησης. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργίας τα συμβούλια των εργαζομένων αποφασίζουν από κοινού με τον εργοδότη για μία σειρά θεμάτων, ένα εκ των οποίων είναι ο Κανονισμός Υγιεινής και Ασφάλειας της επιχείρησης.

Πηγές

- Κουκιάδης, Ιωάννης Δ. (2006), *Βασικοί εργατικοί νόμοι*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Λαναράς, Κων. Δ. (2014), *Νομοθεσία εργατική και ασφαλιστική: Εφαρμογή – Νομολογία – Ερμηνεία*, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- <http://www.chem.uoa.gr> ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

Συντάκτης

Χριστίνα Καπετανίδου